

Giới thiệu tác phẩm: Mạng xã hội đối với lối sống của thanh, thiếu niên Việt Nam hiện nay

Thực tế, có những cá nhân dễ “nổi tiếng” nhờ mạng xã hội nhưng cũng dễ bị mạng xã hội “ném đá”, vùi dập nhân cách, có khi dẫn đến những tai họa khôn lường. Một độc giả đã từng viết: “sự tương tác tức thời và “không biên giới” của thế giới mạng có sức quyến rũ mê hoặc ghê gớm đồng thời là một sức mạnh có thể “hủy diệt” một cá nhân chỉ trong chốc lát. Thế giới mạng như một tấm gương của cuộc sống, chỉ có điều cần lưu ý, nó là tấm gương phóng đại nhiều lần những tốt đẹp hay xấu xa của mỗi con người, của một xã hội”.

Thật vậy, mạng xã hội – mạng xã hội ảo (social network) được xem là một trong những dịch vụ nối kết các thành viên cùng sở thích trên Internet lại với nhau với nhiều mục đích khác nhau không phân biệt không gian và thời gian có tác động mạnh nhất đến con người mà đặc biệt là giới trẻ Việt Nam hiện nay (thanh, thiếu niên) không những ở đô thị mà còn phổ biến đến cả nông thôn. Hiện nay, thế giới có hàng trăm mạng xã hội khác nhau như Facebook, Twitter, MySpace, Instagram, YouTube, Tumblr, Line, Viber... Ở Việt Nam, ngoài một số mạng đang hoạt động, phổ biến là ZingMe, Zalo, YouTube, Yume.vn, Tamtay.vn, Go.vn... Bản chất của mạng xã hội là dịch vụ kết nối, chia sẻ thông tin của các cá nhân, các nhóm trên Internet với nhiều mục đích khác nhau không phân biệt không gian và thời gian. Với hàng loạt tính năng như chat/voice chat, e-mail, giải trí (phim ảnh, thời trang, game, thể thao), chia sẻ file, mua bán, hỏi đáp, blog và xã luận..., mạng xã hội đã đổi mới hoàn toàn cách con người liên kết với nhau và trở thành một phần tất yếu trong cuộc sống hàng ngày của hàng trăm triệu thành viên trên khắp thế giới...

Trong bối cảnh hội nhập hiện nay, đối tượng sử dụng mạng xã hội chủ yếu là thanh, thiếu niên – những người ngày càng có nhiều cơ hội tham gia vào thế giới thông tin và kết nối vô cùng rộng lớn, cùng lúc có thể tiếp cận với nhiều hệ tư tưởng và giá trị sống khác nhau. Không thể phủ nhận những tác động tích cực của mạng xã hội đối với giới trẻ nếu họ biết cách sử dụng chúng một cách hợp lý như: thể hiện bản thân

(tính cách, sở thích, quan điểm, năng lực...) và trong nhiều trường hợp nó có thể giúp họ tìm kiếm những cơ hội phát triển bản thân; kết nối bạn bè, hợp tác nhiều mặt; tiếp cận thông tin, học hỏi kiến thức và kỹ năng giúp hoàn thiện bản thân, cơ hội kinh doanh, lợi ích về sức khỏe,... Tuy nhiên, bên cạnh đó mạng xã hội cũng có không ít những ảnh hưởng tiêu cực tới lối sống, tư tưởng, tinh thần của thanh, thiếu niên, như: việc sử dụng thái quá dẫn đến chứng “nghiện mạng xã hội” gây ra hàng loạt các hệ lụy đáng tiếc, ảnh hưởng nghiêm trọng đến cuộc sống sinh hoạt và lao động của mỗi cá nhân; tình trạng khủng hoảng/nhiều loạn thông tin gây rối dư luận và thậm chí mang tính chất kích động, phản động... Tất cả những hiện tượng tiêu cực ấy đang trở thành mối nguy hại ảnh hưởng tới lối sống, tư tưởng, tinh thần của thanh, thiếu niên nước ta hiện nay. Nhiều bài học thực tiễn cho thấy, những tác hại tiêu cực từ Internet, mạng xã hội chính là một trong những tác nhân làm hủy hoại các giá trị đạo đức, văn hóa nhân văn đến những tư tưởng, hành vi sai lệch đáng tiếc của một bộ phận thanh, thiếu niên trong thời gian vừa qua.

Để trả lời cho những thắc mắc cũng như đi tìm giải pháp nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực do mạng xã hội gây ra cho các đối tượng thanh, thiếu niên hiện nay, phát huy tác động tích cực của mạng xã hội trong việc xây dựng lối sống thanh, thiếu niên, Thư viện tỉnh Đồng Nai trân trọng giới thiệu đến quý độc giả tác phẩm *Mạng xã hội đối với lối sống của thanh, thiếu niên Việt Nam hiện nay* (sách chuyên khảo) của tác giả TS. Nguyễn Thị Lan Hương do Nhà Xuất bản Khoa học Xã hội phát hành năm 2019. Đây là công trình nghiên cứu khoa học và công nghệ thuộc Chương trình Khoa học Công nghệ trọng điểm cấp Bộ năm 2017-2018 và được đúc rút ra từ đề tài nghiên cứu “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam trước tác động của phương tiện truyền thông mới”. Công trình mang ý nghĩa cấp thiết cả về mặt lý luận và thực tiễn khi đi sâu phân tích một số chiều cạnh tác động của các phương tiện truyền thông mới đối với lối sống thanh, thiếu niên, từ đó lý giải những thay đổi văn hóa – xã hội chung ở Việt Nam vốn rất hấp dẫn song khó và phức tạp; tác phẩm đã nghiên cứu tìm ra giải pháp ứng phó hữu hiệu nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực, phát huy tác động tích cực của mạng xã hội trong việc xây dựng văn hóa lối sống của thanh, thiếu niên Việt Nam hiện nay trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, quán triệt tinh thần của Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín (Ban Chấp hành Trung ương khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

Tác phẩm có 574 trang, bao gồm 04 chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận và tổng quan về mạng xã hội. Chương đầu tiên có nhiệm vụ hệ thống hóa cơ sở lý luận về tác động của mạng xã hội đối với lối sống thanh, thiếu niên hiện nay, trình bày và giới thuyết một số khái niệm, công cụ và các quan điểm lý thuyết có liên quan.

Chương 2: Thực trạng sử dụng mạng xã hội của thanh, thiếu niên hiện nay.

Chương 3: Nhận diện, đánh giá tác động của mạng xã hội đối với lối sống của thanh, thiếu niên hiện nay.

Ở hai chương này, tác giả đi sâu nhận diện, đánh giá một cách toàn diện về thực trạng tác động của mạng xã hội đối với lối sống của thanh, thiếu niên hiện nay từ nhiều phương diện trong các môi trường gia đình, nhà trường và xã hội.

Chương 4: Xu hướng phát triển và giải pháp phát huy vai trò của mạng xã hội trong xây dựng lối sống của thanh, thiếu niên hiện nay:

Chương này hướng tới việc dự báo xu hướng phát triển và tác động của mạng xã hội đối với thanh, thiếu niên trước sự phát triển mạnh mẽ của Công nghệ thông tin

trong thời gian tới, đây chính là cơ sở cho việc đề xuất những biện pháp quản lý phù hợp; Đề xuất các giải pháp quản lý khả thi bao gồm nhóm giải pháp mang tính phòng ngừa và nhóm giải pháp mang tính chất can thiệp nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực, phát huy tác động tích cực của mạng xã hội trong việc xây dựng lối sống của thanh, thiếu niên hiện nay.

Ngoài 4 chương chính, thì tác phẩm còn có thêm phần Mở đầu, Kết luận, Phụ lục và Tài liệu tham khảo. Riêng phần phụ lục trải dài hơn 200 trang, bao gồm mẫu điều tra (câu hỏi) tác động của mạng xã hội đối với lối sống của thanh thiếu niên; câu hỏi phỏng vấn sâu; một số văn bản pháp quy và nghị định của Chính phủ trong lĩnh vực quản lý mạng xã hội và các lĩnh vực có liên quan sẽ giúp độc giả hiểu thêm về công trình nghiên cứu khoa học có ý nghĩa cấp thiết cả về mặt lý luận và thực tiễn.

Hy vọng, tác phẩm *Mạng xã hội đối với lối sống của thanh, thiếu niên Việt Nam hiện nay* sẽ cung cấp cho độc giả đặc biệt là giới trẻ hiện nay những thông tin cần thiết về thực trạng cũng như các giải pháp mang lại hiệu quả tích cực trong việc khai thác cũng như sử dụng mạng xã hội cho thanh, thiếu niên Việt Nam trong tình hình hiện nay hay nói cách khác “Làm sao để phát huy được mặt tích cực của loại tổ chức “ảo” phục vụ cho xã hội “thực”, nhất là đối với giới trẻ?.

Hiện tại, tác phẩm *Mạng xã hội đối với lối sống của thanh, thiếu niên Việt Nam hiện nay* đang được lưu trữ tại phòng Đọc tổng hợp và phòng Mượn của Thư viện tỉnh Đồng Nai.

Trân trọng kính mời quý độc giả tìm đọc.

Đinh Nhài